

[Niels Eriksen.]

ningen af et tidssvarende landbrug. Må jeg lige kort nævne dem. Vi har i kommissionen talt om kurstabslån til nyetablerede landmænd og om en rentesikringsordning; vi har talt om skattefri afdrag på gæld efter etablering og om refusion til nyetablerede af stempel- og tinglysningsafgifter, der jo i virkeligheden er en skat på etablering; vi har endvidere talt om fremme af byggeriets rationalisering gennem større midler til byggeforskning og rådgivning og om nedsættelse af bygningsafskrivningstiden fra 80 til 50 år som konsekvens af den tekniske udvikling i landbrugsbyggeriet.

Landbrugsministeren har ikke taget nogen af disse forslag op, men meddeler, at han i stedet vil foreslå at forhøje udlånsmidlerne fra de nuværende 12 mill. kr. til 50 mill. kr. til sammenlægningsmål. Jeg forstår, at ministerens forslag bygger på, at landbrugslovgivningen vedtages, som den er fremsat med den frie sammenlægningsgrænse på 45-75 ha, for her må tingene naturligvis afgjort hænge sammen. Det ene må være en forudsætning for det andet.

Det glæder mig, at ministeren går ind for, at der, før der kan gives statslån, skal optages størst mulige foranstående lån. Det tror jeg er sundt og rigtigt, ligesom jeg tror, det er helt afgørende, hvis pengene blot nogenlunde skal slå til. At renten, som hr. Carl Petersen var inde på det før, skal være nogenlunde den almindelige markedsrente, finder jeg også rigtigt. Der har i kommissionen været nævnt et synspunkt, som jeg ikke synes er helt galt, nemlig at man i boligstøttelovgivningen laver en fast rente, så vidt jeg husker 6½ pct. Jeg ved ikke, om det var helt forkert, hvis vi her fulgte nogenlunde samme linje.

Det, der for mig er meget afgørende, er imidlertid, hvordan disse udlånsmuligheder bliver administreret, og at man ikke i administrationen favoriserer bestemte brugsstørrelser. I landbokommissionens indstilling står, at investeringen skal være af en sådan karakter, at ejendommen på længere sigt

vil kunne udgøre en bæredygtig driftsenhed. Det er svært, synes jeg, i dag at skønne over, hvad der er en bæredygtig driftsenhed. Jeg tror, kriteriet må være, at man ikke hæfter sig for stærkt ved bestemte størrelser, men derimod ved, om det virkelig er produktive investeringer, man udlåner penge til.

Adgangen til lån må være lige inden for hele sammenlægningsområdet. Jeg har gang på gang fra denne talerstol efterlyst forslag til ændring af jordlovenes administration. Jeg tror, det var nyttigt, i særdeleshed når vi nu står over for øget udlånsmulighed, at få lokale jordbrugsnævne ind i billedet. Jeg tror, de bedre kunne skønne over rigtigheden af, hvem der skulle kunne opnå disse lån.

Jeg er bange for, at jordlovsudvalget med den politiske opbygning, det har, ikke er helt så velegnet til at skønne over og vurdere, om den udvidede långivning, der her er tale om, kommer dansk landbrug og landboudommen til størst gavn, og det er jo det, det hele drejer sig om.

Ja, jeg skal på mit partis vegne anbefale en velvillig behandling af de lovforslag, jeg her har omtalt. Vi håber, at de kan indgå som led i hele den jordlovgivning, som vi nu må se at få gjort færdig inden ret mange måneder.

H. C. Toft: Da vi i april måned behandlede de to lovforslag, som er opført først på dagsordenen i dag, gav jeg på mit partis vegne udtryk for de synspunkter, som vi mente ville være de rigtige. Jeg skal derfor fatte mig i korthed og kun understrege, at vi mente, at det ville være rigtigt, om man fritog alle ejendomme på mellem 2 og 7 ha for landbrugsforpligtelse under forudsætning af, at de tillagdes en anden ejendom uanset dennes størrelse. Vi mente, at den frie sammenlægningsgrænse på 45 ha, som landbrugsministeren genfremsætter forslag om, var for lav, og at det ville være rigtigere at tilnærme sig en grænse på op imod de 100 ha, ligesom jeg gav udtryk for, at vi ikke mente